

Met open ogen

- Monoloog voor een jongen van 8 -

- Emanuel Muris© i. o. v. Jeugdtheaterwerkplaats, Het Lab -

Als mijn moeder naar beneden gaat,
En ik nu echt moet slapen,
Ben ik alleen met al mijn vragen,
Die onbeantwoord en oneindig zijn,
En dan weet ik het zeker,
Zo zal ook de dood eens zijn.

Ik sla mijn armen om de dikke boomstam. Ik open mijn ogen door ze te sluiten. Ik haal diep adem en tel tot tien: Eén, twee, drie, boom! Vier, vijf, zes, boom! Zeven, acht, negen, boom! Tien! Boom! Neem mij op in jou, laat mij verdwijnen in jou bast en stam, laat mij één worden met jouw huid van schors.

Ik wil dezelfde lichtveranderingen gewaarworden die jij dagelijks ondergaat; ik wil dezelfde wind langs mijn wangen voelen; de vogels en het ruiszingen van je kruin; ik wil voelen hoe je bladeren licht eten en je maken tot wat je bent; ik wil voelen zoals jij voelt, moet weten hoe dat is! Boom! Boom! Neem mij in jou!

Ik zak langzaam weg in zijn stam, nu ben ik in de boom, nu ben ik deel, nee ik ben! Ik ben nu boom. Alles is groen en voel hoe de zon mijn opperhuid voedt met haar stralen; ik merk nu het kleinste licht verschil; ik adem door al mijn poriën; wat een rust, wat een zalige rust hier binnen in die boom! Oh, boom wat een zaligheid jou te zijn, al is het maar voor even!

Ik val uit de boom en met een schok val ik in slaap. Ben nu weer in de wereld van de slapende en sluit mijn ogen door ze te openen. Ik

voel de wereld der dingen die ik liever niet zie en liever niet noem.

Oh, boom, ik mis je!

‘Wat zie jij eruit, je bent helemaal groen!’

‘Ben uit een boom gekropen.’

‘Ja, en ik heb een retourtje naar de Maan gekocht, hup, in bad jij!’

Ik ben vandaag na school alleen gaan wandelen naar het bos achter ons huis, want daar is mijn geheime plek. Niemand weet daarvan, zelfs mijn ouders niet.

Er is daar ook een klein meertje waar ik vaak uren zit of ik kijk naar de rimpelingen in het water of de wolken boven mij. Die hebben soms gezichten en vertellen dan hele verhalen. Het is belangrijk die verhalen goed te lezen, ze helpen je in het begrijpen van dingen die je nog niet weet.

’s Avonds als ik naar huis toe moet, vind ik het jammer dat ik die plek moet verlaten. Daarom heb ik uit het meertje ooit een hand klei geschept en daarvan een poppetje gemaakt, dat een beetje op mij lijkt,

een beetje, maar genoeg om mijn plek in te nemen, voor als ik naar huis moet voor het avondeten.

Ik zet Mij dan neer aan de rand van dat meertje en laat Mij dan de hele nacht kijken naar de nachtelijke rimpels in de vijver en de nachtdieren en insecten die dan langs komen. Ik weet dat het poppetje dat voor mij zal doen, maar hoe dat precies werkt weet ik ook niet. Het poppetje zorgt er ook voor dat het meertje niet zal verdwijnen tijdens mijn afwezigheid, want dat zou natuurlijk gebeuren als ik weg ga. Als ik niet meer bij dat meertje ben, is het meertje niet meer bij mij, is het dus weg. Maar door dat poppetje van klei, zorg ik er voor dat het meertje blijft, zelfs als ik 's avonds in mijn bedje lig. Ik heb Mezelf ook een naam gegeven, hij heet Modou, (Nevel Nelliw Tein).

Daar, daar is ons huis. Het doemt langzaam op uit de straat. Dichter en dichter, de auto's, de tuinen en huizen van de andere straatbewoners. Hier in deze straat wonen mijn ouders en ik bij hen.

‘Mijn god wat zie je eruit, wat heb je nu weer allemaal uitgespookt? Ik had je toch gezegd meteen naar huis te komen! Je zit helemaal onder de modder, waar ben je geweest?’ Ik zeg niks. ‘En nodig eens een vriendje uit.’ Ik vertrek geen spier, ik vertel haar niet over het meertje en dat ik al een vriendje heb die ik zelf heb gemaakt. Hij is er speciaal voor mij, voor mij alleen en hij houdt nu de wacht voor mij. Morgen hoef ik alleen maar weer naar hem toe te gaan en in zijn plaats te gaan zitten. Dan zal ik de hele nacht weer net zo beleven als

Hij die nacht heeft beleefd, want dat doen echte vrienden voor elkaar, maar dat begrijpen ouders niet.

‘Ga je wassen!’

‘Mag ik in bad?’

‘Nee! Dat duurt bij jou altijd uren, het eten is zo klaar.’

Over en tussen de avond -eet -spullen op tafel lopen allemaal kleine Tafeldek Mannetjes. Ze lijken een beetje op de Zwarte Ruiters, die soms ‘s nachts van de muren en tussen de plinten los weken als flakkerende schaduwen wanneer ze hun draai met het licht weer eens niet kunnen vinden.

Maar deze kleine Tafeldek Mannetjes zijn een stuk vriendelijker, want het enige dat ze doen is alles opeten dat gemorst wordt op en onder de tafel.

Ik gooi een flinke klodder aardappelpuree op de tafel, want ik zie dat ze erge honger hebben. ‘Zeg ben je nou helemaal een haartje betoetert! Wat doe jij nou? Zo maak je het tafellaken vies, of ga jij straks de was voor me doen?’ Niets zeggen over de Tafeldek Mannetjes, niets zeggen, houd je lippen stijf op elkaar! ‘Nou mag ik dan nu van je weten waar die malloten actie vandaan kwam?’ ‘Het ging per ongeluk Mamma.’ ‘Ja en wasmachines zijn dol op aardappelpuree, dit is je laatste waarschuwing meneer!’

Eén van de Tafeldek Mannetjes kijkt me nu zo smekend aan, hij heeft zo’n ontzettende honger... Ik moet hem te eten geven anders gaat

hij dood. ‘Dit is toch niet te geloven, hup naar boven jij, mijn geduld is op!’ ‘Maar ze hebben zo’n vreselijke honger!’ ‘Wat, wie?’ ‘Ik, ik heb zo’n vreselijke honger en als ik niet goed eet kan ik mijn huiswerk ook niet maken.’ ‘Dat heet chantage in de grote mensenwereld, vooruit, maar dit is wel de allerlaatste waarschuwing!’
‘Ja Mam’.

Gelukkig de kleine Tafeldek Mannetjes zijn uitgegeten, ze zijn weg, nu kan ik weer ongestoord en onopvallend eten.

‘Vertel jongen hoe was het op school?’ ‘Pappa, is school voor altijd?’ ‘Nee natuurlijk niet, ik zit toch ook niet meer op school.’ ‘Gelukkig.’ ‘Hoezo? Vind je het niet leuk meer op school?’ ‘Waarom moet ik eigenlijk naar school?’ ‘Om een grote en slimme jongen te worden natuurlijk.’ ‘Maar dat ben jij toch ook niet Pappa?’ ‘Ben ik geen grote slimme jongen? Hoor je dat moeder? Nou dank je wel!’ ‘Nee, want laatst, zat je heel hard te schreeuwen boven een paar papieren die uit een blauwe envelop kwamen, en heb je de hele avond zitten jammeren: “ik snap het niet, ik snap het niet”, en zelfs Mamma kwam er niet wijs uit en toch ben je naar school geweest?’ ‘Ja maar het leren gaat altijd door, hè, zelfs na school, het leven is één groot leerproces.’ ‘Waarom?’ ‘Nou het leven is nu eenmaal niet altijd een open boek. Er zal altijd wel iets zijn dat je niet helemaal begrijpt.’

‘Dat snap ik niet. Waarom moeten wij leren? Waarom worden wij niet geboren met alles erop en eraan? Ik bedoel, ik ben er toch, dan had ik er toch ook meteen zo kunnen zijn, met alles erop en eraan dan,

dat je wel alles meteen begrijpt, waarom zo half allemaal, dat is toch raar, dat je geboren wordt zonder iets te weten? Waarom wordt je niet geboren en meteen alles goed! Hoef je ook niet naar school, kun je meteen de leuke dingen gaan doen. Zo had het toch ook kunnen zijn?’ ‘Zeg jongen, zit je iets dwars? Zo is het nu eenmaal niet.’

‘En praten dan? Dat heb ik toch ook geleerd zonder dat ik er erg in had, dat is gewoon gebeurd en lopen ook en drinken en ruiken, waarom dat rekenen dan ook niet zo?’ ‘Ja dat weet ik ook niet, toen was je nog kleiner, dan gebeuren die dingen gewoon.’ ‘Weet je wat ik denk Pappa, dat lopen gewoon echt nodig is en daarom leer je dat wel als je klein bent, dat snap je dan ergens onwetend heel erg goed, maar rekenen dat is nergens goed voor, dus dat laat je wel uit je hoofd als je drie bent, dat ga je niet leren en nu moet ik rekenen leren omdat de grote

mensen denken dat het goed voor me is, maar dat is helemaal niet zo, want ik krijg er alleen maar hoofdpijn van en dat kan niet de bedoeling zijn.’ ‘Maar je wilt toch weten als je bijvoorbeeld door het bos loopt, dat er, zeg twee bomen naast elkaar staan en geen drie?’ ‘Nee! Want toen ik nog niet kon rekenen had ik daar helemaal geen last van, dan waren ze er gewoon, de bomen en het bos, daar stelde ik me geen vragen bij. Is het nou echt zo belangrijk om te weten of het er drie of twee zijn? Daar wordt het bos toch geen beter bos van? Het blijft gewoon een bos en als je, je bedenkt dat over de hele wereld ik weet niet hoeveel bomen zijn dan zijn ze eigenlijk ontelbaar en die

staan allemaal uiteindelijk naast elkaar als je op de Maan zou staan, dan kun je ze niet meer tellen kun je niet meer zeggen hoeveel bomen er naast elkaar staan, dus heeft het nooit zin gehad dat je hebt leren tellen want uiteindelijk is niets te tellen en was het vóór het tellen veel leuker want toen waren de dingen er gewoon, nu moet je overal over nadenken en moet je de dingen gaan tellen ik snap dat niet.'

'Moeder wil jij het even van me over nemen ik ben even niet meer opgewassen tegen dit fantasie geweld.'

'Genoeg gepraat nu, je bord leeg eten!' 'Mam, mag ik als ik mijn bord op heb nog even naar het bos?' 'Nee natuurlijk niet! Het is al veel te laat en je moet je huiswerk nog maken!' 'Pappa, wil je me daarbij helpen?' 'Natuurlijk jongen, pak je schrift en boeken maar dan gaan we even samen naar die sommen van jou kijken.'

'Waarom snap je dat nou niet? Het is toch heel simpel! Als je zes deelt door drie... dat het dan twee is!' 'Waarom dan?' 'Omdat twee maal drie weer zes is!' 'Maar waarom dan?' 'Omdat dat zo is, kijk als ik zes appels op tafel leg...' 'Oh, nee, weer die appels! Pappa, appels zijn geen getallen het zijn vruchten die aan bomen groeien, soms zijn het er wel honderden en je weet nooit hoeveel er op de grond zullen vallen en dus kun je een appelboom niet door drie delen.'

'Maar jongen het is een voorbeeld, ik bedoel natuurlijk getallen, eenheden, een getal is een eenheid een ding dat je bij een ander ding optelt maakt niet uit wat.' 'Maar hoe stel je, je dat dan voor? Een getal, een eenheid? Ik krijg daar geen beeld bij.' 'Daarom zeg ik nu

ook juist appels!’ ‘Ja, maar bij appels raak ik in de war die doen me denken aan de appelgaard en dan kan ik daar geen sommen meer van maken, want dan denk ik aan de lucht en de zon die de bloesems doet glinsteren en...’ ‘Jongen luister, soms moet je in het leven dingen gewoon aannemen, dat het zo is, en even ophouden met al dat vragen, nu, kom, gewoon even die sommen maken.’

Moeder heeft me zojuist welterusten gekust. Altijd gerustellend, maar de laatste tijd niet meer zo, want elke keer, nu dan, de laatste tijd, als zij zachtjes de deur bijna sluit, stoot ik steeds, eigenlijk tegen mijn wil, nog snel een zacht en schor ‘Mamma’ uit.

‘Laat je de deur op een kier?’

Vroeger was dat niet nodig maar de laatste tijd, word ik steeds bang als de deur dreigt dicht te gaan en het donker wordt. Ook al weet ik dat er boven mijn hoofd een zacht Maanlampje schijnt - van vader gekregen, met de woorden: “Hier! Een altijd volle Maan!”

- Maar deze privé Maan helpt de laatste tijd niet meer zo.

Ik weet dat mijn moeder de trap af naar beneden gaat en dingen gaat doen die moeders doen. Maar de laatste tijd, ik weet het niet meer zo zeker. Ik weet niet hoe dat zo ineens gekomen is, heb laatst nog

mijn verjaardag gevierd en als je ouder wordt, zou je toch ook steeds dapperder moeten worden? Maar ik word steeds banger.

Voorovergebogen met haar gezicht vlak bij me, drukt ze me nog eens stevig op het hart dat ze gewoon naar beneden zal gaan en dingen zal gaan doen die moeders doen als de kinderen slapen. De deur staat op een kier, ik hoor de voetstappen van mijn moeder, ze gaat de trap af, het wordt stil. Alleen het zoemen van de verwarming, dat geluid ken ik er is niets aan de hand.

Maar stel dat mijn moeder in plaats van de trap af te gaan gewoon verdwijnt achter de deur? Ik bedoel, waar is mijn moeder dan? Ik zie haar nu niet en als ik haar niet zie is ze er dan wel? Misschien is ze er wel helemaal niet. Kunnen moeders verdwijnen als je, je ogen sluit? Maar dan verdwijnen ook mijn broertjes en mijn klasgenoten!

‘Mama! Mama! Je bent er toch nog wel?!’

‘Tuurlijk, jongen, waar zou ik anders moeten zijn? Ga lekker slapen, je bent al een grote jongen en die zijn stoer en nergens bang voor.’

‘Mam, kan pappa ook nog even komen?’

‘Ik zal hem gaan halen.’

‘Niet gaan halen je moet hem roepen!’

‘Maar jongen toch, je hoeft toch niet zo bang te zijn, ik ga gewoon even naar de huiskamer, ik los niet op achter de deur.’

‘Maar ik kan niet achter de deur kijken, ik weet niet wat er zich allemaal achter die deur bevindt als ik in mijn bedje lig en mijn ogen sluit, Mamma, als ik mijn ogen sluit, houdt dan alles op te bestaan?’

‘Nee natuurlijk niet jongen, kijk daar is Pappa al.’

‘Pappa, pappa!’

‘Ja, ja! Zeg jongen, je moet nu echt gaan slapen.’

‘Pappa, als ik mijn ogen sluit ga jij dan dood?’

‘Maar jongen toch, wat zijn dat nu voor rare vragen? Nee natuurlijk ga ik dan niet dood.’

‘Ook niet heel even? Dat als ik mijn ogen weer open doe, dat je er dan weer snel bent?’

‘Nee jongen, zoveel capriolen kan ik niet maken in een seconde.’

‘Maar pappa, wat gebeurt er dan als ik mijn ogen sluit?’

‘Niets jongen, helemaal niets! En nu gaan slapen.’

‘Ja, maar als er niets gebeurt, dan gebeurt er toch “iets”?’

‘Wat bedoel je toch allemaal?’

‘Als er “niets” gebeurt, dan moet dat gebeuren, dat “niets” dan... dan gebeurt er “niets”, snap je?’

‘Nee jongen dat snap ik niet er gebeurt gewoon niets!’

‘Maar dan, als ik mijn ogen sluit en er “niets” gebeurt, dan moet jij toch stil staan, dan kun jij niet beneden in de keuken een krant gaan lezen, want je zegt dat er “niets” gebeurt, dan moeten jullie dus heel stil zijn en zorgen dat er “niets” gebeurt als ik mijn ogen sluit.’

‘Jongen, wat ben jij toch allemaal in je hoofdje aan het halen, ik kan heel goed beneden de krant lezen terwijl jij slaapt. Zulke dingen gebeuren tegelijkertijd.’

‘Maar hoe kan dat nou? Jij bent er zonder dat ik weet dat je er bent en waar je bent, hoe kan je er dan zijn?’

‘Ja dat is gewoon zo. Dingen kunnen tegelijkertijd er zijn. Dat zou een mooie boel worden als alles ophoudt te bestaan als jij je ogen sluit.’

‘Maar zo voelt het, steeds als ik dan ’s ochtends wakker wordt en mijn ogen open, dat jullie dan ook pas weer wakker kunnen worden. Beloof je me Pappa dat als je straks naar beneden gaat je tot tien telt? Dan doe ik dat ook en bij tien sluit ik mijn ogen en dan mag je niets meer doen tot ik weer wakker wordt?’

‘Beloofd en nu echt gaan slapen.’

Ik tel tot tien: Één, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven...

'Tien!' -Hoor ik beneden, nu moet ik mijn ogen sluiten anders wordt de belofte verbroken en lossen mijn vader en moeder misschien wel op, ik moet ze sluiten anders is alles verloren.

Ik neem een flinke hap lucht alsof ik onderwater ga en sluit mijn ogen. Het is nu heel erg donker en pappa en mama staan nu helemaal stil. En moeten wachten met bewegen totdat ik ze weer opendoe. Oh, ik mag ze niet opendoen, maar ik vind het zo eng, alles is zo donker. Ik hoor iets. Het komt van onder mijn bed! Wat als ik ze nu heel even open doe? Dat hebben ze vast niet in de gaten daar beneden.

Alles staat er nog: mijn houten trein, het kasteel, de zwarte soldaten cape, maar... wat gebeurt er eigenlijk onder mijn bed als ik slaap?

“Helemaal niets mijn jongen”, zou mijn vader dan vast zeggen. Toch nog een keertje kijken. Wat als die houten trein toch stiekem gaat rijden als ik slaap? Dan weet ik dat niet; het zou toch kunnen? Ik zal daar nooit achter kunnen komen. Want die trein kan steeds gaan rijden als ik slaap en dan weet ik dat niet.

‘Pappa! Pappa! Kun jij als ik slaap kijken of de trein onder mijn bed gaat rijden? Pas als ik slaap, want dan doet ‘ie dat waarschijnlijk.’

‘Jongen, je moet nu echt slapen en ophouden met van die rare dingen te denken.’

‘Maar doe je dat?’

‘Ja, ik zal voor je kijken of de trein gaat rijden als je slaapt en dan zal ik je morgen verslag uit brengen van mijn nachtelijk veldonderzoek onder je bed, maar nu echt gaan slapen.’

‘Welterusten Pap.’

‘Welterusten jongen.’

Ik lig heel stil in bed en probeer heel erg mijn best te doen om te slapen: netjes met de handen naast het lichaam en de ogen gesloten. Nu durf ik ze echt niet meer open te doen want stel dat de Zwarte Ruiters nu uit de muren komen? Dat doen ze altijd als Pappa en Mamma beneden zijn. Ik zou nu wel Pappa kunnen roepen maar dan zal hij toch zeggen:

“Lieve, lieve jongen, die Zwarte Ruiters van jou die bestaan alleen in kinderboeken en in dat rare dromershoofdje van jou. Je moet gewoon denken als je, je ogen sluit ze bestaan niet, ze bestaan niet, en dan bestaan ze ook niet. Want alles waarvan jij zegt dat het niet bestaat, bestaat dan ook niet. En je bent al een grote jongen dus dat moet best lukken nu.”

Ja maar Pappa, jij ziet ze niet, zou ik dan zeggen, ik wel, ik kan die dingen nog zien, jij niet meer.

“Onzin jongen”, zou hij dan zeggen, “die Zwarte Ruiters die bestaan echt niet en nu gaan slapen.”

En dan zeg ik: Pappa wil je voordat je weg gaat dan nog even heel hard roepen: “Lieve Zwarte Ruiters jullie bestaan niet, toch?”

“Dat is goed: Hallo daar Zwarte Ruiters!”, en ik stel me nu voor dat Pappa zich bukt en heel hard in de plint waar ze altijd zitten roept:

“Houd eens op met mijn zoon zo te pesten. Als jullie daar niet mee ophouden, dan kan mijn zoon niet slapen en als mijn zoon niet kan

slapen dan roept hij mij steeds en kan ik niet uitrusten en als ik niet kan uitrusten dan word ik op een gegeven moment ook heel chagerijnig en weet je, lieve Zwarte Ruiters, dat willen jullie liever niet meemaken want als deze Pappa chagerijnig is, dan plakt hij jullie zo vast achter het behang, dat jullie je nachtelijke klier partijen voortaan wel kunnen vergeten.

Pappa heeft gewaarschuwd en gesproken, goede nacht allen.”

Maar dit heeft Pappa allemaal niet gezegd, ik heb immers tegen Pappa gezegd dat hij stil moest blijven staan beneden in de keuken en dat zal hij nu ook doen. Ik durf mijn ogen niet meer open te doen want anders verdwijnt Pappa en dan hebben de Zwarte Ruiters vrij spel, maar ook al heb ik mijn ogen gesloten dan nog kunnen volgens mij de Zwarte Ruiters gewoon langs mijn gezicht strijken met hun rafelige zwarte katoenen met ijzeren knoppen bestikte handschoenen.

Je niet verroeren nu, luister of ze al naast mijn bed staan? Ik hoor: het tikken van de klok, het kraken van de kast, ik hoor mijn broer die zich omdraait in zijn bed, ik hoor het lekken van de badkamerkraan, ik hoor het water stromen van de W.C. ... ik hoor het suizen van wind langs mijn oor, ik voel hoe iemand hard in mijn wang prikt! Ze zijn er! Ze zijn er weer! De Zwarte Ruiters! Ook al houd ik mijn ogen gesloten, ik zie ze, ik zie ze!

‘En waag het nu niet jongen, je vader te roepen, want anders plakken we *jou* achter het behang en zal hij je nooit meer vinden want

daar zijn wij heel goed in, in dingen achter het behang plakken, want weet je nog dat je, je kleine beer kwijt was, nou? Die zat dus achter het behang, die hebben wij heel lang daar gevangen gehouden.

‘En mijn rode brandweerauto?’

‘Achter het behang.’

Daar werd ik even stil van, want ik had te maken met hele sterke behangplakkers, die zelfs wel misschien beter en sterker waren dan mijn vader, zelfs als deze chagrijnig is. Het is nu zaak dat ik hem niet roep want als ze ook mijn pappa achter het behang plakken dan kan niemand mij meer bevrijden.

Mijn vader kan dan wel niet zo goed behang plakken als zij maar behang los scheuren kan hij als geen ander en zeker als mijn moeder huilt en ongerust over mij wordt, dan hoeft ze Pap alleen maar aan te kijken en dan trekt ‘ie nog een hele muur om als het moet.

‘Een hele muur jongen... dan wens ik je vader veel succes.’

‘Zwarte Ruiters waarom pesten en klieren jullie mij toch zo?’

‘Nou jongen dat is heel simpel waar dacht je dat wij van leven?’

‘Ik zou het niet weten Zwarte Ruiter.’

‘Kom, kom jongen, denk eens goed na, want dat kan jij, jij denkt je wat af op een dag en een nacht, terwijl je ‘s nachts eigenlijk gewoon behoort te slapen.’

‘Ik zou het echt niet weten Zwarte Ruiter.’

‘Wij leven van jou gepieker, daar draaien wij namelijk tabak van. Waar dacht je anders dat al dat gepieker van jou bleef? Als dat niet zou worden opgerookt, nou dan zou je, je kamer eens moeten zien, dat zou een grote brei aan slierten van piekergedachten zijn geworden, dan zou je, je kont niet meer kunnen keren.’

Ik probeerde me voor te stellen hoe dat er uit zou zien, als deze Zwart Ruiters inderdaad niet al mijn gedachten zouden oproken, dan zie ik die pieker gedachten voor me als allemaal paarse linten die door de kamer zijn gespannen, niet netjes maar in een complete warboel, alsof honderd katten met bolletjes wol aan het stoeien zijn geweest en dat ze de hele kamer door zijn gesprongen - onze poes Mina doet dat heel vaak...

‘Precies, zo zou je kamer er dan uitzien en dan was je kamer zo vol met piekergedachten, dat je nooit meer zou kunnen slapen omdat je dan alleen nog maar tussen het gepieker ligt.’

‘Maar hoe kunnen jullie dan leven van die pieker rook?’

‘Het is hele voedzame rook en door dat roken stijgt jou gepieker naar de hemel, verdwijnt in het oneindige, lost daar op en de harde stukje daar trekken we soep van en zo roken en eten we jou gepieker elke avond een beetje op.’

Ik ben ineens helemaal vergeten te luisteren naar de geluiden van de nacht zo indringend is de Zwarte Ruiters tegen mij aan het praten, ik merk dat ik nog steeds mijn ogen gesloten heb. Maar nu ik zo een tijdje met dit Zwarte heerschap aan het praten ben, durf ik nu wel mijn

ogen te open, want bang ben ik nu toch al. Ik haal diep adem en open mijn ogen... whhhhoe... daar staat hij, naast mijn bed over mij heengebogen met zijn gezicht vlak bij het mijne.

Hij is helemaal zwart, zijn gezicht is niet te zien, die ligt diep verscholen in een zwarte kap. Achter hem zweven zachtjes, als flakkerende schaduwen zijn andere metgezellen langs de muren en de plinten - hij zal vast de Hoofd Zwarte -Pieker -Ruiter -Eter zijn.

Hij komt naast mij op het bed zitten, ik voel zijn koude lucht langs mijn lichaam strijken; hij legt een arm om mijn schouder.

‘Nou jongen, ik ben een tijdje in een winterslaap geweest ben net weer wakker. Ik heb zojuist een enorme winterslaap gehouden, heb dus al een poosje heel wat gemist. Mijn collega’s hebben hier een tijdje de zaken waargenomen, maar zoals je ziet, hebben ze behoorlijk wat gerookt, da’s goed, maar ik, ik heb een reuze honger op het moment... Dus doe mij een plezier en begin eens met piekeren, dan kan ik mijn pijpje weer eens stopen. *Jij* bent dan van je gepieker af en ik kan heerlijk roken. Dus.

En toen lukte het helemaal niet meer. Toen ik naar bed ging wel, maar nu zo op commando...

‘Ja weet u wat het is zwarte ruiter...’

En terwijl ik dit zeg zie ik in mijn ooghoek hoe hij langzaam zijn pijp uit zijn zwarte pij trekt en hoe hij met de andere hand een zakje open houdt, klaar om

mijn gepieker in op te vangen.

‘Aan de ene kant begrijp ik een heleboel, maar aan de andere kant begrijp ik een heleboel niet, snapt u?’

‘Nee mijn jongen dat begrijp ik niet, maar het is een fantastische openingszin voor een goede piekernacht dat wordt een heerlijk pijpje, ga door.’

‘Dingen die ik begrijp zijn vaak heel eenvoudig, maar waar niemand meer iets bijzonders in schijnt te zien. Op school hebben we het daar bijvoorbeeld nooit meer over. Als ik door het bos wandel, bijvoorbeeld, dan is de kans groot dat je mieren ontmoet, die mieren, die hebben het maar druk, maar toch kunnen ze altijd heel even tijd vrij maken om met mij een praatje te maken. Ze vertellen dan over hoeveel ze die dag al aan voorraden hebben kunnen binnenslepen en vertellen over de grote slag bij de dode eik achter het dal, waar velen van hen sneuvelde ten prooi gevallen aan de rode legers, maar dat ze door dapper verzet toch hun kolonie wisten te beschermen en de rode legers uiteindelijk moesten vluchten. Ze laten me een liedje horen waar ze de doden van de vorige dag in bezingen zo mooi, dat zelfs de vogels even ophouden met hun gekwetter, ze vertellen dat hun koningin het uitstekend maakt en dat er weer tientallen nieuwe baby's zijn geboren, dat ze het er maar druk mee hebben, want nu moet er meer voedsel gehaald worden en dan schrikken ze en zeggen: “Oh jee! Ik heb veel te lang zitten kletsen! We moesten er maar weer eens vandoor!” En, “Oh, ja!, zeggen ze dan, voordat we het vergeten, kun

je even langs de rode lopen en hun even de stuipen op het lijf jagen?”
Hier en daar trekken ze wat bladeren opzij, waar allemaal kleine vlaggetjes liggen met de kleuren en symbool van de deze zwarte mieren kolonie: ‘De kolonie van de Gevallen Dennennaalden. Een zwarte vlag met een witte dennennaald erop geschilderd, of ik die even her en der wil prikken midden in de kolonie van de rode mieren, de kolonie van de rode alleseters. En dat wil ik dan best voor ze doen. Met grote stappen loop ik dan naar de rode mieren, plant her en der de vlaggen... en moet je die gezichten dan

zien van hun! Nou, die denken dan nog wel twee keer na voordat ze het weer in hun hoofd halen, om de zwarte Gevallen Dennennaalden kolonie aan te vallen en zo wandelend door dat bos, maak ik van allerlei van dat soort dingen mee. Soms help ik een ekster met het omdoen van een ring of verzorg ik een konijn dat met zijn oren aan het prikkeldraad is blijven hangen of een specht die echt niet meer loskomt en dan kom ik op school en dan begint de meester ineens over het inwendige van een veldmuis te praten. Zie je ineens een plaatje van een doorgesneden veldmuis: “En hier zitten de longen, hier het hart en daar de maag. En weet je kinderen, dat hebben wij ook!” Zo had ik nog nooit naar een veldmuis gekeken en dan legt hij uit, wat het verschil is tussen longen en kieuwen, iets met zuurstof en dat planten dat weer precies andersom doen, wij ademen zuurstof en zij ademen wat wij juist weer uitademen en dat heet dan koolstofdioxide en dan word ik bang, want ik kan dat toch helemaal niet zien? Ik kan dat toch

helemaal niet controleren. Ik kan toch niet bij mezelf naar binnen kijken. Dan denk ik, dat zit dus ook allemaal in mijn lichaam: een hart, longen spieren, maar wat voor een kleur heeft dat dan en waarom? Als ik het toch niet kan zien waarom heb ik het dan? Die longen van mij zitten altijd verborgen, dat kan toch nooit leuk zijn voor de longen? Mijn huid die kan ik zien en aanraken, maar mijn longen, mijn hart, die kan ik nooit strelen of zachtjes geruststellen, als mijn hart misschien een moeilijke dag achter de rug heeft gehad. Dat begrijp ik dus niet, dat het er is, maar dat je het niet kan zien. Ook bij die veldmuis, ik zie dan alleen zijn zachte vachtje, maar die hele binnenwereld aan botjes en spieren, die kan je dan dus niet zien, maar waarom zijn al die dingen er dan toch? Als je ze niet kan zien, dat kan toch niet? Dan kunnen ze er toch net zo goed helemaal niet zijn, want, wie weet wat er dan weer in dat hart zit, misschien een ander hart, maar dan kleiner en wat zit daar dan in en waar is dat hart dan van gemaakt? Dat moet dan ook een of andere stof zijn. Waar bestaat die dan uit? En misschien zit in die stof weer een andere stof en daar krijg ik dan geen

antwoorden meer op van de meester. Komt wel dood leuk vertellen, dat een veldmuis meer is dan dat je zo op het eerste gezicht zou denken en als je daar dan een beetje van bekomen bent en je gaat afvragen wat daar dan allemaal achter zit, ook al kun je het niet zien, dan weet de meester het op een gegeven moment ook niet meer en zegt dan weer, later, later zul je dat begrijpen en dan mag ik niets meer

vragen en moet ik mijn mond houden en als ik dan 's middags weer door het bos terug naar huis loop, kan ik niet meer gewoon naar de mieren kijken of de vogels of de bomen, zonder mijn hoofd helemaal te breken op wat er dan allemaal achter zit. Dan is het bos ineens heel anders en ik kan toch moeilijk elke vogel die ik tegenkom gaan opensnijden, maar als ik dan weer die specht zie, dan denk ik ook: Ja maar van binnen hè, van binnen weet jij ook niet hoe het eruit ziet, misschien is haar hart wel zwart of heel verdrietig en dat weet ze dan niet en ik ook niet en dan wordt het me soms allemaal te veel, want dan lijkt niets meer te zijn wat het is, dan kan ik overal iets achter gaan zoeken. Want de bomen, wat doen die dan van binnen? Dan ga ik vlak bij een boom staan en heel hard ademen, want dat moet dan goed zijn voor die boom, ik krijg iets van die boom en ik geef die boom dan iets, maar ik kan ook niet de hele dag bij die boom blijven staan, terwijl de meester toch zo iets zei dat als er geen bomen zouden zijn op de aarde, wij niet meer konden ademen en als ik dan thuis kom, moet ik sommen maken en dan begrijp ik er helemaal niets meer van, want vijf plus vijf mag van mij best tien zijn, maar wat dan nog, dat zegt helemaal niets, het doet me niets, vijftien min vijf is tien, prima, maar ik voel daar niets bij, zie daar niets bij, maak daar niets bij mee en toch als ik dat goed doe straalt de meester en heb ik iets gedaan dat belangrijk schijnt te zijn, want dan mag ik door naar de volgende klas, maar voor mij voelt het niet als belangrijk. En als ik hem dan vertel over de slag bij de grote dode eik van achter de heuvel en over de vlaggetjes die ik gepland heb bij de rode mieren, dan kijkt hij me

verwonderd aan, zet van die pret oogjes op en zegt: “Zo, zo, je bent weer in het bos geweest!

Wat jij daar toch niet allemaal meemaakt!” Maar ik voel dat hij zich daarover amuseert, maar niet op een manier die ik prettig vind, alsof hij me niet gelooft, ook al zegt hij dat nooit, maar rekenen vindt hij duidelijk belangrijker dan de overwinning op de rode mieren. Terwijl ik dat precies andersom voel. En nu ik ouder word, wordt dit gevoel steeds sterker, wat ik belangrijk vind, wordt voor anderen steeds minder belangrijk en andersom. En de sommen worden ook steeds moeilijker en ik ben bang, dat als ik ze niet meer begrijp, ik niet meer mee mag doen, dat ik er buiten lig. Ik zou willen dat de verhalen die de grote eik aan mij vertelt, dat daar proefwerkvragen over zouden komen, een tentamen over: “Wat zei de grote eik?” en “Wat bedoelde hij daarmee, heeft de eik gelijk, wat vind jij?” Maar die proefwerken krijgen we nooit. Waarom eigenlijk niet? Zwarte Ruiters, waarom geen proefwerken over het zonlicht en het gras, die honderden verschillende lichttinten kan onderscheiden en daar namen voor heeft. Waarom niet een overhoring van al die licht type namen, die het gras hanteert om zo effectief mogelijk te kunnen ademen, want daar heeft de meester het dan toch over met die CO₂ van ‘m waarom?’

‘Oké, zo is het wel weer welletjes! Ik heb me nu helemaal suf gerookt en nu kan ik niet meer, straks krijg ik nog de piekerkanker van al dat gepieker van jou! Je moet nu even stoppen zie helmaal groen, nee, nu echt stoppen en gaan slapen! Morgen rook ik de rest van je

gepieker wel op, nu zal ik de zachte witte nacht vlinders op je af sturen, dat heb je wel verdient, ik heb een heerlijke pijp gerookt, dus daar mag ik jou ook wel wat voor teruggeven, ik ga jouw gepieker eens rustig verteren en de nachtvlinders zullen jou nu zachtjes in slaap kussen.’

Ik zie hoe de zwarte ruiters langzaam als schaduwen verdwijnen achter de plinten. Ik voel me ineens zo moe, ik kan mijn ogen niet meer opendoen. Een wit, zacht, licht, zie ik nu. Ik voel warm gekietel langs mijn wangen; ik word warm en heel erg rustig, de “vergeet je gedachten maar vlinders”, kussen mijn hoofd, gaan rond om mijn hoofd zitten. Al het gepieker van mij is opgegeten en dus, ik ben nu heerlijk leeg, dankzij de ruiters en deze vlinders. Ze gaan op mijn hoofd zitten en zo voorkomen ze dat er nieuwe gedachten komen. Zo blijf ik nu helemaal leeg en kan ik alleen nog maar voelen. Ik voel hoe er nu allemaal gevoels dingetje beginnen te “voeleren”, zonder dat ik er nog iets bij denk. Ik denk dat ik nu inslaap ben gevallen. Ik denk dat ik eindelijk in dromenland ben. Een warme gloed trekt door mijn lichaam alsof ik in een warm bad lig ik...

Ik voel hoe mijn bed door de muur wordt geduwd naar buiten, zodat ik naar de nachtelijke hemel kan kijken, naar de sterren en het zwart daartussen, dat ‘daartussen’, zie ik als de dood.

Ik zie hoe de hemel zijn ogen heeft gesloten. Ook als je, je ogen dicht doet zie je de dood want toen mijn opa stierf zeiden ze dat ‘ie was gaan slapen en nu weet ik dus hoe het moet zijn om dood te zijn, je moet gewoon je ogen sluiten, net als de hemel dat ook heeft gedaan en dan zie je hoe de dood eruit ziet. Ik weet nu hoe het is om dood te zijn, ik ben niet meer bang. Dank je nachtvlinders! Daar hoef ik nu nooit meer over te piekeren.

Ik vlieg, eindelijk vlieg ik weer, wat een zaligheid. Ik ben zojuist naar beneden gesprongen. Ik wou dat deze val eeuwig mocht duren, deze eeuwigheid begrijp ik wel, vallen in een moment van eeuwigheid en oneindigheid, nooit meer ontwaken altijd vallen en vallen naar beneden met haar prachtige vergezichten.

De kriebels in mijn buik maken mij dronken van blijdschap. Ik spreid mijn armen, ik kan vliegen, ik weet het zeker. Meer, meer, meer! De nachtvlinders met hun wit gewiek en gefladder omhullen mij, wuiven mij zachte warme lucht toe ik ben vrij van alle sommen, ik hoef niet meer te tellen, alles is er gewoon omdat het er is. Hoef het niet meer te benoemen of te vermenigvuldigen. Al mijn gepieker is in rook opgegaan, laat mij nooit meer ontwaken...

‘Hé jongen! Heb jij ook witte vleugels, net als wij?’

‘Ja! Zie je dat dan niet!’

‘Jawel, maar het verbaast me, zo jong en nu al vleugels?’

‘Oh?’

‘Maar dat geeft niet hoor, je kan er eigenlijk nooit te vroeg mee beginnen. Alleen de meeste mensen doen er net iets langer over om te begrijpen dat ze al, al die tijd van die prachtige witte vleugels onder hun ruggenhuid droegen en ineens, vaak als ze pas heel oud zijn, ontdekken ze ineens, hé ik heb vleugels! Had ik die al tijd al? Vreemd, had ik ze nu maar al eerder uitgeslagen, heb ik al die tijd niet geweten, dat ik ook gewoon vliegen kon. Maar jij, lieve jongen, jij vliegt nu al, dat is best snel. Als je maar geen hoogvlieger wordt. Of het ineens in de bol krijgt en naar de zon wilt vliegen, nooit doen! Haar altijd weerstaan, die verleiding om naar het grote licht te willen vliegen, daar is het nu nog veels te vroeg voor. Later, als je heel erg oud bent, dan is daar geen houden meer aan, dan ontdekken ze hun vleugels en vliegen ze, zonder pardon, naar het grote licht, de zon en lossen daarin op. Want geen enkele vleugel is bestand tegen zoveel licht, maar dat is ook niet erg, dan is het er ook de tijd voor om weer terug te keren. Maar nu nog niet doen hoor, daar is het nog veels te vroeg voor, ook al is het daar zo lekker warm. Vlieg nu nog maar een beetje laag, dat is ook al heel wat.’

‘Bedankt voor de tip.’

Ik land weer met beide voeten op de aarde. Wat is er toch al veel ontstolen. Hoe ouder je wordt, hoe meer je verliest. Nu sta ik weer op de grond, zie de dingen als dingen, omdat we geleerd hebben gekregen dat alles een naam heeft. Dat de dingen ook aantallen hebben, hoe zou je naar een boom kijken als je niet was geleerd dat een boom, een boom heet? Wat zou er door je heen gaan als niets nog een naam had? Hoe zou je dan een boom ervaren? Die zou er dan gewoon zijn en geen enkele vraag bij je oproepen. Oh, hoe zalig zou dat zijn een wereld zonder vragen waar de dingen gewoon zijn zonder je af te vragen waarom ze er zijn en met hoeveel?

‘Dag boom.’

‘Dag jongen.’

‘Boom, hoe was je voordat ik geleerd kreeg dat je boom heet dat je wortels hebt en water drinkt uit de aarde?’

‘Nou jongen, hoe was jij voordat je wist dat je jongen heette adem haalde en kon lopen?’

‘Dat weet ik niet meer?’

‘Precies, zodra je iets weet houdt het andere op te bestaan. Zo gaan die dingen. Bij elk ding dat je een naam geeft en een nummer bij alles wat je leert wat je begrijpt bij alles dat een naam krijgt een betekenis, sterft er aan de andere kant ook iets. Alles heeft twee werelden, twee kanten. Eerst leef je in die ene wereld die niet te benoemen is niet te plaatsen, een wereld die er gewoon is in alles wat er is maar dan gaat het knagen, wil je weten en zodra je daar aan begint, schep je een

nieuwe wereld die je denkt beter te begrijpen, want je kunt ineens de dingen benoemen en een plek geven en een aantal, maar die andere wereld lost daardoor op wordt erdoor op de achtergrond verschoven, naar de wereld van het grote vergeten en pas later, veel later, doemt die langzaam weer aan je op als je, je buik helemaal vol hebt gegeten aan al dat eten van weten en benoemen. Er komt een moment dat je uit bent gegeten, een moment dat je moe bent van al dat namen geven en benoemen van de dingen dan wens je alleen nog maar dat alles er gewoon is en dat vind je dan allang best. Want waarom denk je dan ineens moet alles toch altijd een naam hebben en een betekenis of een getal, alleen zoals ik al zei, als je die wereld opgeeft en je weer overgeeft aan die ander wereld sterft ook die wereld, kun je daar niet meer zijn en ga je terug naar waar je vandaan kwam. Dan is het mooi geweest.’

‘Maar waarom kan dat allemaal toch niet gewoon tegelijkertijd bestaan, die beide werelden?’

‘Je kunt toch ook niet tegelijk voor je kijken en achter je kijken. Als je, je hoofd omdraait om te zien wat er achter je is, kun je niet meer ook zien wat er voor je is. Helaas, maar zo is het. Het één kan niet zonder het andere en ook niet tegelijkertijd.’

‘Wat jammer!’

‘Waarom? Je zou toch stapel gek worden. Het is de prijs die je betaalt als je een lichaam krijgt. Ik werd een boom, heb daar echt niet om gevraagd, maar boom zijn is fijn, je bent er even op deze, in deze aarde, voordat ik boom was, was ik iets anders, weet niet meer wat

precies, maar toen ik boom werd, moest ik wel weten dat ik een boom was, was immers zelf een ding en moest mij verhouden tot de andere dingen, anders zou ik ophouden te bestaan. Want ik heb de vogels nodig, als ik die heel hard zou weggagen en slaan met mijn takken dan zou ik sterven en sinds ik weet dat vogels, vogels zijn en doen wat ze doen, kan ik ze verdragen en ze een plek geven in mijn kruin. Dat is nodig voor hen en voor mij. En, ja ooit ga ik weer teug naar daar waar ik was voordat ik boom was, maar dat komt dan wel weer, dat zien we dan wel weer, nu wil ik liever nog een tijdje boom zijn, dat is wel zo rustig, aangenaam en overzichtelijk. Ik ken geen andere organisme, dat de tijd zo intens kan ervaren als een boom, elke miniscule lichtverandering nemen wij waar, voelen wij trillen door onze bladeren en takken want licht is ons dagelijks brood dus daar hebben wij een intens contact mee, met dat licht.'

De zon schijnt door de ramen, brandt op mijn oogleden. Warm water omhult mij, ik ben naakt, ik lig in bad. Nu mag er even heel lang niemand binnen komen want ik ben samen met mijn onderwater vrienden, heb mijn ogen al een uur niet meer geopend en dat is de enige manier om ze te zien.

Ik haal diep adem en ga onder. Geluiden worden doffer, mijn neus prikt van het water en daar, daar zijn ze, mijn onderwater vrienden. Ze kietelen langs mijn huid als spinnnetjes.

Die golfjes van warmte, die dan langs je trekken, wolkjes zijn het, strijken langs je gezicht, doen je denken aan toen je nog niet geboren was. De geluiden zijn zachter en ronder daar beneden. Zoals het ooit was voordat... Ik weet niet, op de één of andere manier, lijkt daar beneden alles logisch en daarboven, ik weet het vaak niet, nee, dan sluit ik veel liever mijn ogen en dompel me onder in het warme badwater.

Ik mag maar één keer per week in bad, maar daar verheug ik mij dan zo op, dat ik er soms ook wel eens een beetje misselijk van wordt.

Ineens zijn er zoveel dingen die je kan begrijpen en de vragen die je ineens kunt stellen aan de meester lijken eindeloos. Wat is er dan achter de zon, ja, maar daar achter, achter jupiter, wat is daar dan en achter de melkweg wat is daar dan? En dan valt het woord oneindig en dan word ik bang want oneindig, hoe moet je, je zoiets voorstellen, dat is toch bijna niet te doen?

Maar als ik mijn ogen sluit, is het soms net of ik het dan wel begrijp. Oneindig, moet dan zoiets zijn wat je dan ziet of niet ziet, het zit er dan daar

ergens tussen, als je, je ogen sluit. Als ik ga slapen en de duisternis valt, dan is dat misschien iets wat voelt als oneindig, als je wakker wordt, weet je nooit hoe lang je geslapen hebt, je bent jezelf dan een hele poos vergeten. Vreemd toch, dat je 's nachts, als je slaapt helemaal vergeet dat je er bent. Stel, je wordt wakker en dan... dat je, jezelf vergeet te herinneren. Je te herinneren dat je er bent, dat je dat

zou kunnen vergeten... Dan ben je toch maar mooi jezelf vergeten. Dat anderen je dan daar aan moeten herinneren dat je er bent en dat je dan zegt: “Stom helemaal vergeten”.

Maar waar zou je 's nacht dan zijn? Zolang je niet wakker wordt, ben je eigenlijk in het oneindige maar als ik dat tegen de meester zeg, begrijpt hij me niet maar mijn onderwater vrienden wel.

Daarom vind ik het steeds enger om naar bed te gaan. Misschien word ik wel helemaal niet meer wakker en dan? Waar zou je dan zijn? Achter de zon?

‘Wakker worden, wakker worden!’

Nee, ik wil nog niet wakker worden. Mijn ogen zijn gesloten en zo wil ik het graag houden. Kom net uit een fantastische wereld en als ik nu mijn ogen zou openen is alles weer weg, ik wil niet hier, maar daar zijn.

Soms zou ik veel liever daar beneden blijven. Als ik weer omhoog kom, staat mijn moeder naast het bad.

‘Kom, zo is het mooi geweest, eruit, anders verschrompel je nog!’ Maar zij weet niet wat ik daar allemaal gezien en beleefd heb. Nu moet ik opstaan uit het warme water. Voel de koude lucht om mijn lijf trekken.

En dan naar beneden naar de tafel met spulletjes om te eten. Nee, daar onderwater is het warm en fijn vertoeven. Dan kijk ik maar als ik

aan tafel schuif of er niet toch stiekem onder de theepot een kabouter verstopt zit.

Weer haal ik diep adem, een zucht en ga onder...

Ik weet het nu zeker, ik ben een prins. Dat kan niet anders. Toen ik weer naar mijn geheime plek aan het meertje ging, bogen alle grassprietten voor mij, zelfs de bomen gaven mij een vriendelijk knikje. Ik maakte hen vrolijk met mijn komst. De prins, de prins is er weer! Zo voelde dat, zeker weten.

Toen ik bij het meer kwam begonnen zelfs de vissen vrolijke sprongetjes te maken en sprongen wel een halve meter uit het water alleen om mij te begroeten.

Ik knielde naast Mijzelf van klei, keek naar de hemel en zei: 'En nu wil ik, dat het gaat regenen'. En daar hoefde ik niet lang op te wachten want het regende en regende.

Mijn moeder had nu zeker gewild dat ik naar huis was gerend om te schuilen. Ook omdat zelfs de donder begon te slaan. Maar ik wist door dit teken dat ik de prins van het meertje was en dat mij niets kon overkomen.

Ik bleef maar naar dat meer kijken alsof ik daarin, naar toe moest gaan. Samen zijn met de vissen, mijn vrienden. Ze kende mij immers heel goed want elke dag ging ik wel even naar Mezelf kijken of ik er nog was en soms was er wel eens een armpje afgebroken of een voetje en dan moest ik Mezelf natuurlijk repareren.

Maar vandaag nu het zo regende op mijn teken, kreeg ik het gevoel dat ik naar ze toe moest, die vissen alsof ze mij een verhaal wilde vertellen wat alleen vissen kunnen. En dingen leren die ik echt begrijp, inplaats van die rare dingen die de meester mij allemaal vertelt. Daar raak ik alleen maar van in de war, want als de meester begint te vertellen, krijg ik allemaal vragen in mijn hoofd en als ik die dan stel, heeft de meester daar heel vaak geen duidelijk antwoord op. Waarom is de zon geel? Waarom geuren rozen? Waarom zijn de meeste planten groen? Waarom ademen wij lucht en waarom geen water of alle twee? Waarom gaan mensen dood? Waarom worden ze geboren? Waarom leven we als we daarna weer dood gaan? Waarom kan een olifant niet praten? Waarom brand gas? Waarom kunnen wij niet ook vliegen? Waarom kunnen dieren niet auto rijden? Van dat soort dingen. De meester wordt dan helemaal gek van mij en zegt dat ik nu even moet ophouden met vragen en dan zegt 'ie later als je groot bent, ga je dat allemaal wel begrijpen. En dan zeg ik, waarom dan niet nu al? Ik kan de vraag toch stellen, dan moet er ook een antwoord komen, want ik begrijp toch de vraag die ik stel? En dan zucht de meester heel diep en zegt dat het toch zo is dat je soms groot moet zijn om bepaalde dingen te kunnen overzien.

Maar de vissen die sprongetjes voor mij maken gaan mij iets vertellen waar geen duizenden vragen bij komen kijken maar zullen

mij iets geven waar ik echt iets aan heb en waar ik al zolang naar verlang.

Ik trek mijn kleren uit en ga het water in....

Whoe, koud!

De vissen kietelen langs mijn voeten. Ik haal diep adem en ga kopje onder. Donker, wat is het hier beneden donker.

‘Vlug vissen, vertel, vertel, want mijn adem is niet zo lang als die van jullie!’

‘Luister jongen waarom ben je geen vis geworden? Dat is toch veel leuker dan een grote mensen jongen? Die moeten maar naar school en van die rare dingen leren’.

En ja, daar wist ik geen duidelijk antwoord op te geven. Waarom ben ik inderdaad eigenlijk geen vis geworden? Maar een doodgewone mensenjongen? Goede vraag. Want ik ben nu toch onderwater gegaan om naar mijn echte vrienden toe te gaan?

Oh, jee! Ik moet weer omoog, mijn adem houdt het niet langer. De vissen protesteren wel een beetje dat ik weer zo vlug omhoog moet, maar ergens moeten ze toch ook begrijpen dat ik geen kieuwen heb, maar longen.

Ik haal snel adem om snel weer bij mijn vrienden de vissen te zijn.

‘Ach jongen, word toch ook een vis, net als ons, je hebt Jezelf al van klei naast het meertje gezet. En ‘één’ jou, is meer dan genoeg. Laat je de andere ‘Jezelf’, daar lekker zitten. En komt deze jezelf bij ons wonen.’

‘Maar mijn moeder en vader die zullen mij vast gaan missen.

‘Maar wij zijn dan toch je vader en je moeder gewoon even een wissel.’

‘Maar wat doen jullie dan de hele dag zo al?’

‘Zwemmen natuurlijk en kleine insecten eten, wat anders? En natuurlijk ’s avonds voor het slapen gaan elkaar heel veel vismoppen vertellen dat is belangrijk anders kunnen we niet slapen. Er moet eerst even gelachen worden voordat we gaan slapen anders lukt het niet.’

‘Maar jullie slapen dus ook net als mensen?’

‘Ja, maar dan wel met open ogen! En dat is een heel verschil. Jullie sluiten de ogen en dan mis je de hele nacht. Wij missen nooit wat wij zijn er altijd. Er is niets dat ons ontgaat of wat we niet begrijpen. Jullie begrijpen een heleboel niet. Maar dat komt door dat ogen sluiten, daar zit ‘m de kneep.’

‘Maar wat weten jullie dan allemaal?’

‘Nou, dat er een meer is waar wij in zwemmen. Dat er insecten zijn die we eten en dat we af en toe naar de kanten van eenden kunnen kijken waar we onze beste grappen vandaan halen voor ’s avond tijdens de vissen moppenronde - die gaan dan heel vaak over de eenden billen.

En meer hoeven wij niet te weten, want daar waar wij niet kunnen komen, dat bestaat ook niet, daar krijg je alleen maar vissen koppijn van, dus dat laten wij wel uit ons hoofd. En als we jou verhalen zo af en toe opvangen, krijg jij daar ook flinke hoofdpijn van, van die wereld waar jij in vertoeft.’

Ik kon niet anders dan hen gelijk geven.

‘Maar jullie gaan toch ook wel eens dood?’

‘Ja natuurlijk gaan wij ook dood. Maar dat is helemaal niet erg, want we krijgen baby vissen en die leven dan voor ons verder. Wij geven elkaar visselevens aan elkaar door. En aangezien onze visselevens eigenlijk heel erg op elkaar lijken is dat niet erg en blijven we bestaan. Elke vis moet insecten eten, zwemmen en moppen vertellen. Als we dat aan elkaar doorgeven blijft deze vissen kolonie eeuwig, oneindig bestaan, geen probleem.’

Weer dat woordje oneindig, waar ik steeds de rillingen van krijg, maar de vissen hebben daar dus iets op gevonden zij zijn het gewoon, oneindig, dit klinkt wel allemaal erg aantrekkelijk.

‘Wacht lieve vissen! Ik sluit me bij jullie aan! Moet alleen nog één keertje adem halen en een briefje aan mijn ouders schrijven.’

‘Nee! Geen adem meer halen! Dan zou alles verloren zijn! Schrijf nu maar hier snel dat briefje, dan posten wij het wel naar je vader en je moeder...

“Lieve pappa en mamma,

Ik ben terug gegaan naar mijn vrienden de vissen in het meertje. Daar zal ik ook blijven voor eeuwig in het oneindige want ik ben een vis geworden. Kwam er achter dat ik dat liever wil zijn dan een mensen jongen. Heb nu al heel lang geen adem meer gehaald en kan nu nog maar moeilijk terug, sorry als jullie moeten huilen, maar vis zijn is leuker en ook voor altijd,
kus,

Liefs,

Jullie zoon.

P.S.

Wel zal ik altijd aan het meertje blijven zitten, maar dan van klei, ik lijk een beetje daar op 'mezelf', een beetje, maar genoeg om mij nog te herkennen en anders moeten jullie gewoon heel vaak in het meertje kijken dan kun je me af en toe zien zwemmen,

Ik weet het zeker liefs,

Modou. (Nevel Nelliwtein)

April 2004

Emanuel Muris©